

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **M. K. T.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 3. 2020, č. j. 30 A 138/2019 – 46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal prostřednictvím své matky dne 25. 7. 2018 u Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, Oddělení pobytu cizinců Karlovarský kraj (dále jen „správní orgán I. stupně“) žádost o povolení k trvalému pobytu na území ČR za účelem „*sloučení s občanem ČR - otcem dítěte narozeného na území ČR*“, přičemž za svého otce označil pana L. M., státního občana České republiky, a doložil svůj rodný list. Matka stěžovatele, paní T. T. L. A., je státní občankou Vietnamské socialistické republiky.

[2] Správní orgán I. stupně uvedenou žádost posoudil podle § 87h odst. 2 písm. b) bod 2. zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně

některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), jako žádost o povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie z humanitárních důvodů (za účelem sloučení rodiny).

[3] Rozhodnutím ze dne 14. 8. 2019, č. j. OAM-10430-40/TP-2018, správní orgán I. stupně žádost stěžovatele zamítl, neboť nebyly potvrzeny důvody dle § 87h odst. 2 písm. b) bodu 2. zákona o pobytu cizinců; žádosti z humanitárních důvodů lze vyhovět toliko tehdy, je-li důvodem žádosti společné soužití mezi nezletilým dítětem státního občana ČR a tímto občanem. Stěžovatel přitom podle správního orgánu I. stupně prokázal, že je rodinným příslušníkem občana České republiky, že je nezletilým a že jeho rodič - občan ČR, tedy otec, je na území ČR přihlášen k trvalému pobytu. Žalovaný se rovněž zabýval tím, zda stěžovatele lze skutečně ve smyslu § 4 ve spojení s § 7 zákona č. 186/2013 Sb. o státním občanství, považovat za občana České republiky, resp., zda má vietnamské i české státní občanství, jelikož v takovém případě by se na něj zákon o pobytu cizinců nevztahoval; přitom zjistil, že v případě stěžovatele nebyly splněny podmínky pro získání českého občanství. Dále se správní orgán I. stupně zabýval otázkou společného soužití a s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu dovodil, že o společné soužití se jedná v situaci, kdy rodič s dítětem skutečně žije tak, aby mohlo dojít k realizaci rodinného života. Z provedeného dokazování dospěl k závěru, že společné soužití mezi stěžovatelem a jeho otcem, občanem ČR, není dáno.

[4] Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, které žalovaná rozhodnutím ze dne

1. 11. 2019, č. j. MV-138300-4/SO-2019, zamítla a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdila; v napadeném rozhodnutí uvedla, že bylo jednoznačně prokázáno, že stěžovatel a jeho otec spolu nežijí a v jejich případě není dán znak společného soužití. Pokud jde o přiměřenost dopadů vydaného rozhodnutí do rodinného a soukromého života stěžovatele, konstatovala žalovaná, že je nutno ji zkoumat z hlediska článku 8 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. S ohledem na nedostatek kontaktu mezi stěžovatelem a jeho otcem, nepovažovala žalovaná možné přerušení jejich styku za nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života stěžovatele, který může následovat svou matku do Vietnamu, která tam má možnost vybudovat si zázemí.

[5] Proti rozhodnutí žalované podal stěžovatel žalobu, kterou Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem.

[6] Krajský soud konstatoval, že správní orgány se řádně zabývaly splněním jednotlivých podmínek § 87h odst. 2 písm. b) bodu 2. zákona o pobytu cizinců; zdůraznil, že s ohledem na situaci stěžovatele a jeho věk provedla žalovaná posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí jak z hlediska článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tak čl. 10 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte. Na základě rekapitulovaného obsahu zjištění, která ve správním řízení učinily správní orgány, krajský soud nepřisvědčil tvrzení stěžovatele, že správní orgány rezignovaly na posouzení přiměřenosti dopadů svých rozhodnutí do soukromých a rodinných poměrů stěžovatele. Správní orgány se zabývaly jak situací stěžovatele, tak jeho otce; matka jim tuto možnost zúžila svým odmítnutím výpovědi, ale její situace je správním orgánům známa již z řízení o žádosti o povolení k přechodnému pobytu (její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 6. 2018, č. j. MV-

pokračování

51008-4/SO – 2018, byla krajským soudem ve věci vedené pod sp. zn. 30 A 170/2018 zamítnuta).

[7] Dále soud uvedl, že stěžovatel ve správním řízení a v žalobě představil pouze velmi nekonkrétní argumentaci, v níž neuvedl žádné specifické okolnosti, které by snad mohly v posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí správních orgánů do jeho soukromých a rodinných poměrů hrát roli. Tvrzení stěžovatele, že se o něj jeho rodiče vzorně starají, s ohledem

na svědeckou výpověď jeho otce neobstojí; ten jednoznačně vypověděl, že kromě občasných finančních příspěvků se na výchově a péči o stěžovatele nijak nepodílí, vídá se s ním cca dvakrát měsíčně a souhlasil by s jeho vycestováním do Vietnamu. Takový postoj otce podle názoru soudu nelze nazvat vzorným staráním se o jednoleté dítě. Pokud jde o situaci matky, která o stěžovatele skutečně pečuje a na jejíž péči je ostatně s ohledem na svůj věk závislý, soud odkázal na žalobu matky, která byla krajským soudem pravomocně zamítnuta; bude tak muset z území České republiky odcestovat do Vietnamu.

[8] Krajský soud uzavřel, že napadené rozhodnutí nebude pro stěžovatele znamenat odloučení od pečujícího rodiče; vzhledem k jeho věku si stěžovatel nemohl na území České republiky ještě vytvořit své vlastní sociální zázemí v podobě přátel či kolektivu mateřské školy; jeho vycestování tak pro něj ani nebude fakticky znamenat vytržení z jeho sociálních vazeb a odloučení od jemu známého kolektivu.

[9] Proti uvedenému rozsudku stěžovatel nyní brojí kasační stížností. Krajskému soudu vytýká nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a nedostatku důvodů rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[10] Stěžovatel má za to, že se krajský soud řádně nevypořádal se všemi žalobními námitkami, konkrétně zejména s námitkou nepřiměřenosti vydávaného rozhodnutí, potažmo rozporu napadeného rozhodnutí s mezinárodními úmluvami. Stěžovatel zdůrazňuje, že má především skrze osobu svého otce nárok na státní občanství; veškeré jeho konání se však vzhledem k věku odvíjí od konání zákonných zástupců. Tím, že stěžovatel žádost o sloučení s otcem – občanem ČR nevymezil žádnými konkrétními právními termíny, správní orgány na základě vlastních domněnek aplikovaly nepřiléhavě § 66 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců a správní soud tento postup následně aproboval. Stěžovatel však zcela zjevně apeloval nikoli přímo na humanitární rozměr své situace, ale na „důvody zvláštního zřetele hodné“ dle § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel se domnívá, že v jeho případě bylo namíste přinejmenším jej poučit o významu právních pojmů, případně vyzvat k odstranění vad žádosti či doplnění skutkových zjištění; nic z toho se však nestalo.

[11] Stěžovatel dále poukazuje na dlouhodobou nejednotnost aplikační praxe MVČR v otázce pobytů dle § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců a argumentuje důvodovou zprávou k uvedenému ustanovení, podle níž se zařazení důvodů do jednotlivých kategorií může prolínat; posuzovat však žádost podřaditelnou pod oba zákonné důvody prizmatem pouze

jedné z dispozic je postupem v rozporu se základní zásadou správního práva o posuzování podání dle jeho obsahu. Přílehlavost důvodu dle § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců konkrétní situaci stěžovatele (tj. komplikovaná rodinná situace nepodřaditelná pod jiná ustanovení zákona o pobytu cizinců) judikoval již dříve Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 1. 2018, č. j. 9 Azs 371/2017 – 54, odst. 22; tím, že krajský soud tento výklad neakceptoval, došlo k nesprávnému posouzení právní otázky. Stěžovatel je přesvědčen, že z jím formulovaných žalobních námitek bylo zjevné, z jakých důvodů brojí proti napadenému rozhodnutí, nicméně soud se zprostil povinnosti na nepřezkoumatelnost reagovat s tím, že žalobní námitky považuje za příliš obecně formulované.

[12] Stěžovatel je přesvědčen, že správní orgány a soud naprosto nesprávně posoudily zájmy nezletilého stěžovatele. V souvislosti s tím stěžovatel odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního

soudu ze dne 7. 12. 2017, č. j. 1 Azs 376/2017-26, a ze dne 10. 5. 2018, č. j. 6 Azs 201/2016 - 49, s tím, že otec stěžovatele trvale pobývá na území České republiky a je zcela vyloučeno, že by byl schopen nebo ochoten udržet současnou intenzitu otcovského vztahu se synem skrze krátkodobá víza pro návštěvy ve Vietnamu. Obdobně se k posouzení opravdu reálné možnosti vykonávat rodičovská práva a realizovat rodinný život vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 - 40; s poukazem na tento rozsudek stěžovatel uvádí, že se krajský soud ani správní orgány nijak nezaobíraly možností realizace rodinného života

ve Vietnamu či jinde; děje se tak patrně v důsledku celkové degradace rodinného života stěžovatele, spočívající patrně v tom, že pochází z neúplné rodiny poznamenané brzkým rozchodem rodičů. Stěžovatel však připomíná, že společenská realita je pestrá a hodnotit vztahy (tím spíše ty s přeshraničním prvkem) prizmatem nějakého ideálu manželského či partnerského svazku s oběma rodiči maximálně zapojenými v péči o společné dítě, je především nespravedlivé a nesmyslné.

[13] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že trvá na zákonnosti a správnosti svého rozhodnutí a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost.

[14] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[15] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti; současně též zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by byl povinen přihlížet z úřední povinnosti.

[16] Kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[17] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve tímto důvodem. Bylo by totiž předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by současně napadené rozhodnutí krajského soudu skutečně nepřezkoumatelné, či založené na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé.

[18] Za nepřezkoumatelné ustálená judikatura považuje takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný; rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů, dále taková rozhodnutí, která neobsahují právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné. Nepřezkoumatelné je rovněž rozhodnutí, které je zatíženo vadami skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 Ads 58/2003, sp. zn. 2 Ads 33/2003, sp. zn. 4 Azs 27/2004, sp. zn. 6 Ads 57/2004, sp. zn. 7 Afs 212/2006, etc.) Nejvyšší správní soud konstatuje, že nepřezkoumatelnost přitom není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak podrobně by mu měl být rozsudek odůvodněn, resp. o tom, jak by měla být zodpovězena právní otázka, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje přezkoumat napadené rozhodnutí (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016 - 24). Přehlédnout pak nelze ani fakt, že správní orgány a soudy nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí. Takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud v nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08: *„Není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na po drobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná.“* (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014 - 43).

[19] Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro vyslovení nepřezkoumatelnosti. Z výroků napadeného rozsudku krajského soudu lze jednoznačně zjistit, jak soud ve věci rozhodl, rozsudek obsahuje výrok, který není vnitřně rozporný, výrok a odůvodnění je možno od sebe rozlišit a z rozsudku je také zřejmé, kdo je účastníkem řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Z obsahu napadeného rozsudku je jasné, jaké otázky – v návaznosti na žalobní body – krajský soud považoval za rozhodné, a vzájemná souvislost jednotlivých úvah, jakož i nosné důvody (*ratio decidendi*), které v napadeném rozsudku vyslovil, jsou zřetelné. Ostatně sám stěžovatel s právním posouzením v kasační stížnosti polemizuje, což

by, měl-li by být rozsudek nepřezkoumatelný, bylo stěží možné. Nesouhlas stěžovatele s vlastním hodnocením soudu nemůže sám o sobě znamenat nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí.

[20] Nejvyšší správní soud proto mohl přistoupit k věcnému přezkumu napadeného rozsudku.

[21] V části kasační stížnosti stěžovatel rozporuje dle něj nesprávnou aplikaci § 66 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců na jeho případ. K tomu Nejvyšší správní soud předznamenává,

že uplatněná námitka obsahově nekoresponduje s napadeným rozhodnutím žalované, neboť toto rozhodnutí, ani rozsudek krajského soudu aplikaci uvedeného ustanovení neuvádí. Co je však podstatnější, podle § 104 odst. 4 s. ř. s. není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak činit mohl. Citované ustanovení nesleduje restriktci práv fyzických a právnických osob na přístup k soudní ochraně, ale zachování kasačního charakteru řízení o kasační stížnosti. Po aktivně legitimovaných účastnících předcházejícího žalobního řízení lze spravedlivě žádat, aby v souladu s principem *vigilantibus iura* uplatnili veškeré důvody nezákonnosti správního rozhodnutí již v řízení o žalobě, jestliže tak učinit mohli. Pokud tak neučiní, je legitimní, že z hlediska možnosti uplatnění argumentace v dalším řízení ponесou případné nepříznivé následky s tím spojené (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006 - 155, publ. pod č. 1743/2009 Sb. NSS a dostupný na www.nssoud.cz).

[22] Stěžovatel v kasační stížnosti odkázal na znění § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců s tím, že je přesvědčen, že z jím formulovaných žalobních námitek bylo zjevné, z jakých důvodů brojí proti napadenému rozhodnutí, nicméně žaloba v tomto směru neobsahuje žádnou argumentaci § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Jelikož stěžovateli nic nebránilo, aby tuto námitku v žalobě uplatnil, jedná se o nepřípustnou stížní námitku ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

[23] Dále stěžovatel namítá především nedostatečné a nesprávné posouzení dopadu rozhodnutí žalované do jeho soukromého a rodinného života; hodnotit stěžovatele pocházejícího z neúplné rodiny prizmatem ideálního manželského svazku s oběma zapojenými rodiči mu připadá nespravedlivé.

[24] Pokud jde o případ stěžovatele, z obsahu správního spisu vyplývá, že se narodil dne X v C. v České republice. Matka žalobce, paní T. T. L. A., nar. X, je státní občankou Vietnamské socialistické republiky a v České republice pobývala od roku 2011, hlášena k pobytu na adrese D. X, C. V době vydání rozhodnutí žalované pobývala matka stěžovatele na území České republiky na základě přiznaného odkladného účinku žalobě podané proti rozhodnutí o zamítnutí její žádosti o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU. Její žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 6. 2018,

č. j. MV-51008-4/SO – 2018, krajský soud rozsudkem ze dne 4. 3. 2020, č. j. 30 A 170/2018

pokračování

- 53 zamítl; kasační stížnost proti uvedenému rozsudku neshledal Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 5. 8. 2020, č. j. 4 Azs 182/2020 – 42, důvodnou.

[25] Dne 25. 7. 2018 podal stěžovatel prostřednictvím své matky u správního orgánu I. stupně žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na tiskopisu určeném pro občany Evropské unie a jejich rodinné příslušníky. V kolonce č. 14 tiskopisu žádosti je uvedeno jako účel pobytu „sloučení s občanem ČR - otcem dítěte narozeného na území ČR“, jako otec je uveden pan L. M., nar. X, občan České republiky, trvale bytem V. X, C. K žádosti stěžovatel doložil svůj rodný list, p. M. v něm byl zapsán na základě souhlasného prohlášení rodičů dne 9. 7. 2018.

[26] Dle § 87h odst. 2 písm. b) bod 2. zákona o pobytu cizinců: „Ministerstvo vydá rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie na jeho žádost povolení k trvalému pobytu, žádá-li o vydání tohoto povolení jako nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě státního občana České republiky, který je na území přihlášen k trvalému pobytu, nebo jako nezletilé nebo zletilé nezaopatřené dítě občana jiného členského státu Evropské unie, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu na území, je-li důvodem žádosti jejich společné soužití.“

[27] Podle § 87k odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí: „Ministerstvo žádost o povolení k trvalému pobytu zamítne, pokud nejsou splněny podmínky pro vydání povolení k trvalému pobytu uvedené v § 87g nebo 87h.“

[28] To, kdo je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, upravoval § 15a zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění (účinném do 20. 1. 2019) následovně:

„§ 15a

(1) Rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho

- a) manžel,
- b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje,
- c) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie a
- d) potomek nebo předeek anebo potomek nebo předeek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.

(2) Za rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že

- a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud
  1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,
  2. je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, nebo
  3. se o sebe z vážných zdravotních důvodů nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, nebo

b) má s občanem Evropské unie trvalý partnerský vztah, který není manželstvím, a žije s ním ve společné domácnosti; při posuzování trvalosti partnerského vztahu se zohlední zejména povaha, pevnost a intenzita vztahu.“

Podle odst. 3 se ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.

[29] V posuzované věci není sporu o tom, že stěžovatel je dle doloženého rodného listu rodinným příslušníkem občana Evropské unie dle § 15a odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, a to jako potomek mladší 21 let občana České republiky; splňuje tak část podmínek stanovených § 87h odst. 2 písm. b) bodu 2. zákona o pobytu cizinců. Spornou je naopak otázka, zda stěžovatel splňuje podmínku společného soužití s jeho rodičem – občanem České republiky. Nejvyšší správní soud v této souvislosti podotýká, že rovněž bylo v řízení zjištěno, že stěžovateli nesvědčí, a to i přes to, že jeho otcem je uveden občan České republiky, české státní občanství (srov. § 7 zákona o státním občanství).

[30] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem v tom, že správní orgány provedly dostatečné šetření stěžovatelovy osobní situace. V rámci správního řízení byla ve dnech

8. 11. 2018 a 25. 11. 2018 prověřena adresa místa pobytu stěžovatele a provedena pobytová kontrola. Dne 25. 11. 2018 provedla hlídka Policie České republiky podle § 167 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců šetření v místě bydliště stěžovatele. V bytě se nacházeli stěžovatel a jeho matka, která sdělila, že v bytě žije pouze ona se svým synem, otec stěžovatele bydlí na jiné adrese v C. a na výchově stěžovatele se finančně ani žádným jiným způsobem nepodílí; navštěvuje je velmi málo. Matčin soused stěžovatelova otce na základě předložené fotografie nepoznal. Po tomto zjištění byla následně provedena pobytová kontrola v místě bydliště stěžovatelova otce; vypověděl, že svého syna a jeho matku navštěvuje pravidelně každý den a na výchově dítěte se nepodílí finančně ani žádným jiným způsobem, protože má málo peněz. V současnosti žije se svou bývalou přítelkyní.

[31] Rodiče stěžovatele byli poté předvoláni ke svědecké výpovědi. Otec stěžovatele podle protokolu ze dne 30. 1. 2019, č. j. OAM-10430-17/TP-2018 potvrdil, že s matkou stěžovatele nežije, rozešli se před narozením stěžovatele. Otec přispívá matce stěžovatele 1000 Kč měsíčně na péči o něj, občas mu koupí umělou výživu. Za stěžovatelem se zajde podívat dvakrát až třikrát za měsíc, ale ven na procházku si jej nebere; stěžovatele nikdy nekrmil, nekoupal ani nepřebaloval. Kromě finančních příspěvků se o syna nestará. Nebyl by ochoten podstoupit testy DNA svého otcovství, aby mohl stěžovatel získat české občanství, ani kdyby jejich náklad byl hrazen správním orgánem. S vycestováním stěžovatele do Vietnamu by souhlasil, pokud by matka stěžovatele musela z území vycestovat, neplánuje, že by si jej ponechal u sebe. Stěžovatelova matka odmítla ve správním řízení vůbec vypovídat.

[32] Podle skutkových zjištění učiněných ve správním řízení nelze přisvědčit stěžovateli, že správní orgány, potažmo soud, rezignovaly na posouzení dopadu rozhodnutí žalované do soukromého a rodinného života stěžovatele. Během provedených šetření bylo správními orgány prokázáno, že stěžovatel se svým otcem nežil, nežije a jeho otec to v dohledné době ani neplánuje; s vycestováním stěžovatele by souhlasil. Ze strany

pokračování

stěžovatele tak nebyl potvrzen důvod podané žádosti, tj. společné soužití s rodičem – občanem ČR.

[33] Zákon o pobytu cizinců pojem „společné soužití“ blíže nedefinuje, nicméně z povahy věci se musí jednat o situaci, kdy rodič s dítětem skutečně žije. Společným soužitím je přitom míněn pravidelný kontakt a podílení se na výchově a výživě dítěte. Tak tomu v daném případě není.

[34] Ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců jsou projevem implementace směrnice Rady Evropské unie 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2013, o právu na sloučení rodiny. Podle odst. 2 směrnice jde zejména o „*projev závazku chránit rodinu a respektovat rodinný život, který je obsažen v mnoha nástrojích mezinárodního práva.*“ Podle odst. 4 je „*sloučení rodiny nezbytné k umožnění rodinného života.*“ Z odstavce 14 poté vyplývá, že „*sloučení rodiny může být zamítnuto z řádně doložených důvodů. Zejména osoba, která usiluje o to, aby jí bylo povoleno sloučení rodiny, nesmí představovat hrozbu pro veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost.*“ Lze proto dovodit, že účelem institutu trvalého či dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny je umožnit blízkým rodinným příslušníkům rozvíjet rodinný život na území toho státu, kde má některý z nich povolený pobyt. Z pojmu „společné soužití“ vyplývá, že jde o situaci, kdy cizinci, žijící v „různých“ zemích či na jiných místech, mají zájem na tom, aby žili spolu, tedy žili na jednom místě, v jedné domácnosti. V případě stěžovatele však, vzhledem k tvrzení a důkazům opatřeným ve správním řízení, fakticky ke společnému soužití stěžovatele s jeho otcem nikdy ani nedošlo, jeho otec se na výchově nijak nepodílel a ani nemá v úmyslu tuto situaci změnit. Tím se také daná věc významně odlišuje od stěžovatelem citovaného případu řešeného Nejvyšším správním soudem ve věci sp. zn. 5 Azs 383/2019, v němž stěžovatel žil ve společné domácnosti s manželkou a třemi dětmi, přičemž důvodem pro zrušení napadeného rozsudku, včetně žalobou napadeného rozhodnutí, bylo nedostatečné posouzení rovnováhy mezi zájmem na udržování veřejného pořádku a nejlepším zájmem nezletilého dítěte.

[35] Byť nebylo potvrzeno, že by účelem pobytu stěžovatele na území České republiky bylo společné soužití s jeho otcem – občanem ČR, s ohledem na životní situaci a nízký věk stěžovatele žalovaná z hlediska mezinárodněprávních závazků (čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 10 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte) dále zkoumala přiměřenost dopadů jejího rozhodnutí. V rámci soudního přezkumu takového rozhodnutí správních orgánů je však nutno reflektovat, že „*(s)myslem přímé aplikace Úmluvy (...) je zabránit nepřiměřeným zásahům do soukromého či rodinného života cizince, nikoli rušit správní rozhodnutí jen proto, aby do nich přibýlo několik vět o tom, že žádné důvody, které by zakládaly nepřiměřenost rozhodnutí, nebyly shledány*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2017, č. j. 6 Azs 348/2017-26). Jedná-li se přitom o řízení zahájené na žádost, „*po správním orgánu nelze požadovat, aby pouze z vlastní iniciativy vyhledával všechny relevantní důkazy, které by případně prokazovaly skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele, a to i pokud jde o nepřiměřenost tvrzeného zásahu do soukromého a rodinného života, pokud sám stěžovatel takové skutečnosti ani neoznačí.*“ Situace stěžovatele pro něj jistě není – i s ohledem na vztah obou jeho rodičů – uspokojivá, nelze však přisvědčit námitce, že byl přístupem správních orgánů či krajského soudu jakkoli degradován. Z vyjádření účastníků, spisového materiálu a jiné úřední činnosti správních orgánů bylo postaveno najisto, že o stěžovatele od jeho narození skutečně pečuje a vychovává jej výhradně jeho matka, je proto

v jeho zájmu, aby s tímto rodičem nadále vyrůstal. Zájem dítěte jistě vyžaduje, aby na jeho výchově participoval i otec, ten nicméně neprokázal zájem se svým synem sdílet společnou domácnost, s případným vycestováním stěžovatele souhlasil a nebyl pro stěžovatele ochoten podstoupit ani testy DNA. Lze souhlasit, že rodinná jednota a reunifikace rodiny v případě odloučení jsou otázky, které je nutné zohledňovat v rámci čl. 8 Úmluvy, na druhou stranu je také v zájmu dítěte, aby vyrůstalo ve zdravém prostředí a s rodičem majícím určité pečovatelské dovednosti. Za stávající situace, tj. poté, kdy matce stěžovatele byla pravomocně zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana EU, lze přisvědčit úvahám krajského soudu, jenž upřednostnil neodloučení stěžovatele od jeho matky.

[36] Nejvyšší správní soud proto ve shodě s krajským soudem uzavírá, že správní orgány nepochybily, pokud žádost stěžovatele o trvalý pobyt zamítly dle § 87k odst. 1 zákona o pobytu cizinců, přičemž k tomuto závěru dospěly na základě řádně zjištěného skutkového stavu věci v souladu s § 3 správního řádu.

[37] Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud zhodnotil věc správně a v právních úvahách soud nikterak nevybočil z platné právní úpravy ani z judikatury správních soudů. Z výše popsaných důvodů vyhodnotil Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti napadenému rozsudku v souladu s § 110 odst. 1 větou druhou s. ř. s. jako nedůvodnou a zamítl ji.

[38] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., za použití § 120 s. ř. s. Žalované, jíž by dle pravidla úspěchu právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 23. října 2020

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu